

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

ג.

עין משפט
נר מצוה

(א) עין כסף התפסקת דין
קפ"ו פירוש על דיוטות
היה (ב) ממון ועד לא
דקדק הוא גליון מן
ומתקן נלפס זה לא פירשט
ז"ל לפירוש זה. מהר"ם
(ג) ס"א לא היה, ד"ז ז"ל לא
אחי שפיר, רש"א.

הנהגות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה אי אמרת
והי כבדי שיראה לרבנן
ולר' טרפון: (ז) בא"ד
נראה דגרס דלנפוליה להו
והי דקא. כ"ב פ"י ולא
גרסין איבעיא להו כי
כלל דל"מ.

זה שש בחמש. שמות מקח. שזה חמש בשש שמות מעות: לאלתר
הוא מחילה. אפי' יחזור לאלתר: ואם סמאל לומר כבדי שיראה
לתגר או לקרובו מאי איכא כו'. ואם זאת לומר דודאי פשיטא
לאלתר הוא מחילה דאי כבדי שיראה מאי איכא בין שמות כו':

שזה שש בחמש מי נתאנה מוכר יד מוכר על
העליונה רצה אומר לו תן לי מקחי או תן לי
מה שאוניתי איבעיא להו פחות משתות
לרבנן לאלתר הוא מחילה או כבדי שיראה
לתגר או לקרובו ואם תמצוי לומר כבדי
שיראה לתגר או לקרובו מאי איכא בין שמות
לפחות משתות איכא דאילו שותות ידו על
העליונה רצה חוזר רצה קונה ומחזיר אונאה
ואילו פחות משתות קנה ומחזיר אונאה מאי
תא שמע חזרו לדברי חכמים סברוה פחות
משליש לר' טרפון כפחות משתות לרבנן דמי
אי אמרת בשלמא פחות משתות לרבנן
כבדי שיראה לתגר או לקרובו ולרבי טרפון
כל היום משום הכי חזרו אלא אי אמרת
פחות משתות לרבנן לאלתר הוא מחילה
ולרבי

שיראה משוי ליה איחור
מאסו ולרבנן הוא
ואי משום להחזיר אונאה.
שמות יתר על שמות חזרה ולדידיה קנה ומחזיר אונאה נוח
להם שמהא חזרה בתוך כדי שיראה ואם לא בא כבדי שיראה
הוא מחילה מקנה ומחזיר אונאה והיה לו שמות כל היום:

אלא אי אמרת לאלתר הוא מחילה אמאי חזרו הא כבדי
טרפון ניחא להו עמי דהא כל היום דרבי טרפון עמי
לרבנן כבדי שיראה ניחא להו בשליש יתר משליש דרבנן טפי
לרבנן כבדי שיראה ניחא להו בשליש יתר משליש לאלתר מה
שפיה כלל ומהו מאונאה שלישי ויהיה הכל מחילה לאלתר מי סברת כו' לא משתות ועד שלישי פירוש ושמות בכלל כשמות עמיה לרבנן
דמי ואין חולק על חכמים אלא דבטול מקח דידהו משוי ליה אונאה אי הכי דרבי טרפון אנטול מקח לחזרה פליג במאי שמחו
מעיקרא תפשוט דשמתו לרבנן לעולם חזר ולהכי שמחו דלר' טרפון הוא מחילה לאחר כדי שיראה ובשמות ושמות הם שים
וכי אמר להו כל היום חזרו משתות הוא מחילה כבדי שיראה לרבנן ולר' טרפון לאחר כל היום גם ביתר משתות נמי ניחא להו דרבנן
דשניהם כחם שזה לחזור ולר' טרפון ידו על העליונה כדן שמות ואע"ג דרבנן לעולם חזר ולר' טרפון כל היום ומו לא ליכא נפקותא
בין חזרה דכל היום ולעולם דאי ס"ד כבדי שיראה במאי שמחו הלא לביע פחות משתות מחילה לאלתר ושמות יתר משתות לביע
מחילה לאחר שיראה ולחזרה דרבנן ניחא להו טפי דאמרי ביתר על שמות שניהם חזרים מר' טרפון דאמר ידו על העליונה ומשני
שמחו בשמות עמיה פירוש לא נאמר דשמות עמיה הוא אונאה לר' טרפון כמו לרבנן כדאמר עד שהחא אלא משתות ואיך לרבי
טרפון כשמות לרבנן עמיה לר' טרפון הוא מחילה כשמות והוא מחילה לאלתר ולכן שמחו דרבנן כבדי שיראה וגם דיו
על העליונה וזה הריעות ניחא להו טפי מריעות דיתר על שמות דשניהם חזרים לרבנן ולר' טרפון ידו על העליונה וכי אמר כל היום
חזרו דריות של יתר משתות דהוא מחילה כבדי שיראה ולר' טרפון אחר כל היום ניחא להו טפי מריעות דשמות עמיה דהוי מחילה
לאלתר לר' טרפון לפי שהוא דבר מזומנא ולפי שיטה זו נראה דגרס (א) דלדינפוליה להו (ב) דקאי אמסקנא דלוקיננא משתות עד שלישי לר'
טרפון כשמות עמיה לרבנן ושמות עמיה כשמות ושמות וקא מנעיה ליה בטול מקח לעולם חזר או כבדי שיראה ח"ס חזרו אי אמרת
בשלמא לרבנן מקח כבדי שיראה להכי חזרו דמעיקרא שמחו משתות עמיה לאלתר לר' טרפון מחילה לאלתר לר' טרפון מחילה לאלתר וכי אמר כל היום
חזרו משום יתר משתות דהוא מחילה לרבנן לאחר כדי שיראה כדמפרש בשמחו משום שמות עמיה אלא אי אמרת בטול מקח לעולם
חזר אמאי חזרו הלא שמות לר' טרפון מחילה לאלתר וגם יתר משתות מחילה לאלתר כל היום ולרבנן לעולם חזרו ורש"י פ"י דכי
אמר בטול מקח לעולם חזר שמות עמיה הו' אונאה לר' טרפון כמו לרבנן ואפי"ה פריך אמאי חזרו דכרשי"ט ודוחק דלעיל כי אמר
דבטול מקח לרבנן לעולם חזר הו' ניחא ליה חזרו לכן נראה דכרשי"ט ומשני בטול מקח לא שפיר פירוש שמות עמיה דאמר לר'
טרפון דהוא כשמות משתות שניחא דחיקא היא אלא שמות יתר משתות כשמות עמיה לרבנן ולכן מעיקרא שמחו משום יתר משתות
לר' טרפון הוא מחילה לאלתר לאחר כדי שיראה ולרבנן לעולם חזר וכי אמר כל היום חזרו משום שמות עמיה לר' טרפון כל
היום ולרבנן כבדי שיראה ויתר משתות נמי לרבנן שניהם חזרים ולר' טרפון ידו על העליונה ואע"ג דרבנן לעולם חזרו ולר' טרפון כל היום
ומו לא בטול מקח לא שפיה און נפקותא בין חזרה דכל היום ולעולם כן נראה הסוגיא לפי שיטת רש"י וקשה דמעיקרא כי אמר מי
סברת כו' הו' שמות לר' טרפון כמו לרבנן וכי אמר שמחו בשמות עמיה חזרו מסברתו וקובר דשמות לר' טרפון כשמות משתות וכן סוברת
נעיה איה ובמסקנא הו' משני בטול מקח לא שפיה חזר לנפוליה הרשעיה דשמות לר' טרפון כמו לרבנן והיה לו לגמרא לפרש מי סברת
שמות לר' טרפון כמו לרבנן לא שמות כשמות משתות לכן נראה דמעיקרא נמי כי אמר מי סברת כו' הו' פירוש משתות עד שלישי ולא שמות
עמיה כשמות לרבנן אבל שמות הוא מחילה לאלתר ולא חשש הגמ' לפרש דכיון דמה שהוא בטול מקח לרבנן עד שלישי הוא אונאה לר'
טרפון סברא הוא דאין לו אונאה אלא דוקא במקום בטול מקח לרבנן ולא בשמות א"ה במאי שמחו תפשוט דבטול מקח לעולם חזר
ולהכי שמחו מעיקרא דשמות הוא מחילה לאלתר לר' טרפון ויתר משתות מחילה לאחר כדי שיראה ולרבנן שמות כבדי שיראה ויתר משתות
לעולם חזר וכי אמר כל היום חזרו דשמות עמיה דהוא מחילה לאלתר לר' טרפון דבר מזומנא הוא ולא שפיה יתר משתות לרבנן
לעולם חזרו ולר' טרפון כל היום ומו לא אין נפקותא בין חזרה דכל היום ולעולם ויחא להו דרבנן דאמרו ביתר על שמות שניהם כחם
שזה לחזור מדר' טרפון דאמר ידו על העליונה דאי בטול מקח כבדי שיראה במאי שמחו הלא ביתר משתות ניחא להו דרבנן טפי דאמרו
שניהם חזרים מדר' טרפון דאמר ידו על העליונה דשמות עמיה שהוא דבר מזומנא אין ריח כל כך במה שהוא מחילה לאלתר לר' טרפון
ומשני שמחו בשמות עמיה דהוא מחילה לאלתר לר' טרפון ובהא ניחא להו טפי אע"ג דבדר מזומנא הוא מריעות דיתר על שמות דשניהם
חזרים לרבנן כשמות עמיה לר' טרפון ובהא חזר מ"ס חזרו לרבנן חכמים והשחא סבר דשמות משליש לר' טרפון כשמות משתות
לרבנן וסבר נמי דשמות משתות לרבנן ושמות משליש לר' טרפון כבדי שיראה ולא הוא מחילה לאלתר דהכי משמע ליה פשטא דמתני' טפי
ויעוד אי משתות ועד שלישי לר' טרפון והוא אונאה דאחי שפיר שמחו וחזרו בין אי בטול מקח לרבנן לעולם חזרו בין כבדי
שיראה כדאמר לעיל ומשום קושיא זו דחק לפרש בקושיא דמעיקרא דקאמר משתות ועד שלישי לר' טרפון כו' ושמות בכלל דלפי זה לא פירשו
המשנה אלא אמ"ל בטול מקח כבדי שיראה אכל אס לעולם חזר לפי זה לא דקדק אמאי חזרו ולהכי פשיט שפיר ממתינתן אי
אמרת בשלמא בטול מקח כבדי שיראה להכי חזרו ומעיקרא שמחו דשמות יתר משתות עד שלישי קנה שמחו לר' טרפון ולרבנן
יכול לחזור זו וכי אמר כל היום חזרו דלר' טרפון עד שלישי לא הוא מחילה עד לאחר כל היום ולרבנן עד לאחר כדי שיראה אלא אי

אי אמרת בשלמא פחות משתות לרבנן כבדי שיראה כו'. מעיקרא
שמחו כו' טרפון משום דשמות לרבנן ידו על העליונה ויתר
משמות נמי יכול לחזור זו כבדי שיראה (א) ולר' טרפון כל שמות
משליש קנה בע"כ ותגרי לוד לא היו תפלים שימנעול המקח וכ"ש
אי בטול מקח לרבנן לעולם חזר

דיחא להו טפי לרבנן דלאלתר
כדי שיראה הו' לדידיה מחילה וכי
אמר להו כל היום חזרו דיחא להו
דרבנן דאמרי כשמות משתות ושמות
יתר על שמות הו' מחילה לאחר
כדי שיראה ולר' טרפון עד לאחר
כל היום ולי משום דרבנן הו' שמות
יתר על שמות חזרה כבדי שיראה
ולרבי טרפון קנה בע"כ נוח להם
שמהא חזרה כבדי שיראה ואם לא
בא תוך כדי שיראה מהא מחילה
ממה שקנה בע"כ יחזיר לו אונאה
כל היום ומיהו אי בטול מקח לרבנן
לעולם חזר לא חזרו אלא משום
פחות משתות ושמות אע"ג דייתר
משמות ניחא להו כו' טרפון דקנה
בע"כ ולאחר כל היום הוא מחילה
ולרבנן לעולם חזר מ"מ כרוחא
דשמות משתות ושמות ניחא להו טפי

דבטול מקח לא שפיה כולי האי ואפי' שפיה יתר מריעות בשמות
ושמות משתות שהוא מחילה לאחר כדי שיראה ולר' טרפון עד
לאחר כל היום ממה שמפסידין ביתר משתות דריות מועט הוא
בין קנה ומחזיר אונאה לחזרה והא דלאחר כל היום הו' לר' טרפון
מחילה ולרבנן לעולם חזר ליכא נפקותא נמי כל כך דרוב פעמים
מי שחזר חזר זו ביים ומי שאינו חזר בכל היום אינו חזר לעולם
דבטול מקח לרבנן טפי דרבנן טפי דרבנן טפי דרבנן טפי דרבנן טפי
לאחר כדי שיראה הוא מחילה לרבנן ולר' טרפון כל היום הא דואי לא
שפיה כלל ומהו מאונאה שלישי ויהיה הכל מחילה לאלתר מי סברת כו' לא משתות ועד שלישי פירוש ושמות בכלל כשמות עמיה לרבנן
דמי ואין חולק על חכמים אלא דבטול מקח דידהו משוי ליה אונאה אי הכי דרבי טרפון אנטול מקח לחזרה פליג במאי שמחו
מעיקרא תפשוט דשמתו לרבנן לעולם חזר ולהכי שמחו דלר' טרפון הוא מחילה לאחר כדי שיראה ובשמות ושמות הם שים
וכי אמר להו כל היום חזרו משתות הוא מחילה כבדי שיראה לרבנן ולר' טרפון לאחר כל היום גם ביתר משתות נמי ניחא להו דרבנן
דשניהם כחם שזה לחזור ולר' טרפון ידו על העליונה כדן שמות ואע"ג דרבנן לעולם חזר ולר' טרפון כל היום ומו לא ליכא נפקותא
בין חזרה דכל היום ולעולם דאי ס"ד כבדי שיראה במאי שמחו הלא לביע פחות משתות מחילה לאלתר ושמות יתר משתות לביע
מחילה לאחר שיראה ולחזרה דרבנן ניחא להו טפי דאמרי ביתר על שמות שניהם חזרים מר' טרפון דאמר ידו על העליונה ומשני
שמחו בשמות עמיה פירוש לא נאמר דשמות עמיה הוא אונאה לר' טרפון כמו לרבנן כדאמר עד שהחא אלא משתות ואיך לרבי
טרפון כשמות לרבנן עמיה לר' טרפון הוא מחילה כשמות והוא מחילה לאלתר ולכן שמחו דרבנן כבדי שיראה וגם דיו
על העליונה וזה הריעות ניחא להו טפי מריעות דיתר על שמות דשניהם חזרים לרבנן ולר' טרפון ידו על העליונה וכי אמר כל היום
חזרו דריות של יתר משתות דהוא מחילה כבדי שיראה ולר' טרפון אחר כל היום ניחא להו טפי מריעות דשמות עמיה דהוי מחילה
לאלתר לר' טרפון לפי שהוא דבר מזומנא ולפי שיטה זו נראה דגרס (א) דלדינפוליה להו (ב) דקאי אמסקנא דלוקיננא משתות עד שלישי לר'
טרפון כשמות עמיה לרבנן ושמות עמיה כשמות ושמות וקא מנעיה ליה בטול מקח לעולם חזר או כבדי שיראה ח"ס חזרו אי אמרת
בשלמא לרבנן מקח כבדי שיראה להכי חזרו דמעיקרא שמחו משתות עמיה לאלתר לר' טרפון מחילה לאלתר לר' טרפון מחילה לאלתר וכי אמר כל היום
חזרו משום יתר משתות דהוא מחילה לרבנן לאחר כדי שיראה כדמפרש בשמחו משום שמות עמיה אלא אי אמרת בטול מקח לעולם
חזר אמאי חזרו הלא שמות לר' טרפון מחילה לאלתר וגם יתר משתות מחילה לאלתר כל היום ולרבנן לעולם חזרו ורש"י פ"י דכי
אמר בטול מקח לעולם חזר שמות עמיה הו' אונאה לר' טרפון כמו לרבנן ואפי"ה פריך אמאי חזרו דכרשי"ט ודוחק דלעיל כי אמר
דבטול מקח לרבנן לעולם חזר הו' ניחא ליה חזרו לכן נראה דכרשי"ט ומשני בטול מקח לא שפיר פירוש שמות עמיה דאמר לר'
טרפון דהוא כשמות משתות שניחא דחיקא היא אלא שמות יתר משתות כשמות עמיה לרבנן ולכן מעיקרא שמחו משום יתר משתות
לר' טרפון הוא מחילה לאלתר לאחר כדי שיראה ולרבנן לעולם חזר וכי אמר כל היום חזרו משום שמות עמיה לר' טרפון כל
היום ולרבנן כבדי שיראה ויתר משתות נמי לרבנן שניהם חזרים ולר' טרפון ידו על העליונה ואע"ג דרבנן לעולם חזרו ולר' טרפון כל היום
ומו לא בטול מקח לא שפיה און נפקותא בין חזרה דכל היום ולעולם כן נראה הסוגיא לפי שיטת רש"י וקשה דמעיקרא כי אמר מי
סברת כו' הו' שמות לר' טרפון כמו לרבנן וכי אמר שמחו בשמות עמיה חזרו מסברתו וקובר דשמות לר' טרפון כשמות משתות וכן סוברת
נעיה איה ובמסקנא הו' משני בטול מקח לא שפיה חזר לנפוליה הרשעיה דשמות לר' טרפון כמו לרבנן והיה לו לגמרא לפרש מי סברת
שמות לר' טרפון כמו לרבנן לא שמות כשמות משתות לכן נראה דמעיקרא נמי כי אמר מי סברת כו' הו' פירוש משתות עד שלישי ולא שמות
עמיה כשמות לרבנן אבל שמות הוא מחילה לאלתר ולא חשש הגמ' לפרש דכיון דמה שהוא בטול מקח לרבנן עד שלישי הוא אונאה לר'
טרפון סברא הוא דאין לו אונאה אלא דוקא במקום בטול מקח לרבנן ולא בשמות א"ה במאי שמחו תפשוט דבטול מקח לעולם חזר
ולהכי שמחו מעיקרא דשמות הוא מחילה לאלתר לר' טרפון ויתר משתות מחילה לאחר כדי שיראה ולרבנן שמות כבדי שיראה ויתר משתות
לעולם חזר וכי אמר כל היום חזרו דשמות עמיה דהוא מחילה לאלתר לר' טרפון דבר מזומנא הוא ולא שפיה יתר משתות לרבנן
לעולם חזרו ולר' טרפון כל היום ומו לא אין נפקותא בין חזרה דכל היום ולעולם ויחא להו דרבנן דאמרו ביתר על שמות שניהם כחם
שזה לחזור מדר' טרפון דאמר ידו על העליונה דאי בטול מקח כבדי שיראה במאי שמחו הלא ביתר משתות ניחא להו דרבנן טפי דאמרו
שניהם חזרים מדר' טרפון דאמר ידו על העליונה דשמות עמיה שהוא דבר מזומנא אין ריח כל כך במה שהוא מחילה לאלתר לר' טרפון
ומשני שמחו בשמות עמיה דהוא מחילה לאלתר לר' טרפון ובהא ניחא להו טפי אע"ג דבדר מזומנא הוא מריעות דיתר על שמות דשניהם
חזרים לרבנן כשמות עמיה לר' טרפון ובהא חזר מ"ס חזרו לרבנן חכמים והשחא סבר דשמות משליש לר' טרפון כשמות משתות
לרבנן וסבר נמי דשמות משתות לרבנן ושמות משליש לר' טרפון כבדי שיראה ולא הוא מחילה לאלתר דהכי משמע ליה פשטא דמתני' טפי
ויעוד אי משתות ועד שלישי לר' טרפון והוא אונאה דאחי שפיר שמחו וחזרו בין אי בטול מקח לרבנן לעולם חזרו בין כבדי
שיראה כדאמר לעיל ומשום קושיא זו דחק לפרש בקושיא דמעיקרא דקאמר משתות ועד שלישי לר' טרפון כו' ושמות בכלל דלפי זה לא פירשו
המשנה אלא אמ"ל בטול מקח כבדי שיראה אכל אס לעולם חזר לפי זה לא דקדק אמאי חזרו ולהכי פשיט שפיר ממתינתן אי
אמרת בשלמא בטול מקח כבדי שיראה להכי חזרו ומעיקרא שמחו דשמות יתר משתות עד שלישי קנה שמחו לר' טרפון ולרבנן
יכול לחזור זו וכי אמר כל היום חזרו דלר' טרפון עד שלישי לא הוא מחילה עד לאחר כל היום ולרבנן עד לאחר כדי שיראה אלא אי

סד א מיי פייז מהל
מכירה ה"ג סמג
עין פכ טו"ש ע"מ פ"י
רמ ע"ג ו' פ"ג ו' :

הנהגות

רבינו אבא
איבעיא להו פחות משתות
לרבנן לאלתר הוא מחילה
או כבדי שיראה לתגר או
לקרובו. ת"ש הורה ר'
טרפון בלוד האונאה ח'
כסף מכיר לסלע שלישי
למקח ושמוני תגרי לוד
אמר להם כל היום וחזרו
לדברי חכמים (ז) ש"מ
דפחות משתות לרבנן
כדי שיראה לתגר או
לקרובו וכן פחות משליש
לר' טרפון כל היום
וכיון ששפטו כל היום
חזרו לרבנן חכמים קס"ד
טרפון משליש לר' טרפון
כפחות משתות לרבנן ואין
ביניהן חלוקה תלא שהן
כבדי שיראה לתגר והוא
אמר כל היום ולפיכך
חזרו לרבנן חכמים דאמרי
כדי שיראה לתגר אלא אי
אמרת לרבנן פחות משתות
הוא מחילה לאלתר וכן
לר' טרפון פחות משליש
לאלתר הוא מחילה
(אמרו) [אמאי] חזרו
לרבנן כבדי טרפון טפי

אז נראה דהבטול מוכרס בטול
ומ"ל קס"ד דפחות משליש
וכי ויהא אחר כל היום וש"מ
דשמות משתות וכי חזרו
לרבנן חכמים אלא אי אמרת
לרבנן טפי.